

ANTONIO TABUCCHI

ÖNEMİ OLMAYAN KÜÇÜK YANLIŞ ANLAMALAR

♥
CAN

ÖYKÜ

İTALYANCA ASLINDAN ÇEVİREN
MÜNİR H. GÖLE

Antonio Tabucchi
ÖNEMİ OLMAYAN
KÜÇÜK YANLIŞ
ANLAMALAR

Can Yayınları: 1564

Çağdaş Dünya Edebiyatı: 637

Piccoli Equivoci Senza Importanza, Antonio Tabucchi

© Stelious Skopelitis

© Can Sanat Yayınları Ltd. Şti., 2005

Bu kitabın yayın hakları Antonella Antonelli Agenzia Letteraria aracılığıyla alınmıştır.

1. basım: Eylül 2006

Yayına Hazırlayan: Seçkin Selvi

Kapak Tasarımı: Erkal Yavi

Kapak Düzeni: Semih Özcan

Dizgi: Gelengül Çakır

Düzeltili: Fulya Tükel

Kapak Baskı: Çetin Ofset

İç Baskı ve Cilt: Özal Matbaası

ISBN 975-07-0565-3

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33

<http://www.canyayinlari.com>

e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

Antonio Tabucchi
ÖNEMİ OLMAYAN
KÜÇÜK YANLIŞ
ANLAMALAR

ÖYKÜ

İtalyanca aslından çeviren
MÜNİR H. GÖLE

CAN YAYINLARI

**ANTONIO TABUCCHI'NİN
CAN YAYINLARI'NDAKİ
ÖTEKİ KİTAPLARI**

DAMASCENO MONTEIRO'NUN KAYIP BAŞI / *roman*

DÜŞLER DÜŞÜ / *anlatı*

GİTTİKÇE GEÇ OLMAKTA / *roman*

HİNT GECE MÜZİĞİ / *roman*

PEREİRA İDDİA EDİYOR / *roman*

UFUK ÇİZGİSİ / *roman*

İÇİNDEKİLER

<i>Çevirmenin Sunusu</i>	9
Yazarın Notu	12
Önemi Olmayan Küçük Yanlış Anlamalar.....	14
Kışı Beklerken	25
Bilmece.....	35
Büyüler.....	56
Odalar	75
Any Where Out of the World.....	84
Hınç ve Bulutlar	98
Adalar	117
Madras'a Giden Trenler.....	127
El Değişimi	140
Sinema	153

ÇEVİRMENİN SUNUSU

*Peki siz başkalarının öyküleriyle neden böyle ilgileniyorsunuz? Siz de olaylar arasındaki boşlukları doldurmaktan aciz olmalısınız. Kendi düşle-
riniz size yetmiyor mu?.. Yoksa sadece başkalarının yaşamını seyredenlerin
kısır merakı mı?*

Antonio Tabucchi

Antonio Tabucchi'nin şimdiye dek Türkçe'de çıkan kitapları, öykülerini içermiyordu. *Önemi Olmayan Küçük Yanlış Anlamalar*'la bu açığı kapatma yolunda ilk adımı atmış oluyoruz.

Öteki kitaplarında olduğu gibi, Tabucchi bir dizi yeni kişi çıkarıyor karşımıza. Sahne bir mahkeme salonuyla açılıyor, sanıkla savcının ve anlatıyı üstlenen bir seyircinin, öğrencilik yıllarında aynı kıza âşık olan üç arkadaş olduklarını öğreniyoruz adım adım. Sonra saygın eşini yitirmiş yaşlı bayan acısını dile getiriyor, bir kadının peşinden eski araba yarışına katılan bir otomobil galericisini izliyoruz. Teyzesinin yanında geçirdiği bir yaz tatilini anlatan bir çocukla, hasta ağabeyine bakan geçkin bir kadınla, geçmişinden yakasını sıyırmak için Lizbon'a kaçan bir adamla, yaşamdan hıncını almak için bütünlü-

ğünden ödün veren bir posta memuruyla, emekli olmadan önceki son iş gününde bir siyasi tutukluyla karşılaşan bir askerle, gölgesini yitirmiş bir adamla, yaşamının tekdüzeliğinden bıkmış bir militanla ve bir film setinde yirmi yıl sonra yeniden bir araya gelen iki oyuncuyla tanışıyoruz yavaş yavaş.

Her öykü, basit bir olayla açılıyor ve gitgide görünümünün ötesine sürüklüyor bizi. Tabucchi'nin açtığı kapıların ardında beklenmedik olaylar, olgular çıkıyor. Çoğu kez adını bile öğrenemediğimiz kişilerin yaşamlarının içinde buluyoruz kendimizi. Yazgılarının değişmezliğini, duydukları suçluluğu ve hıncı, pişmanlıklarını ve ihanetlerini paylaşıyoruz. Tabucchi, sessizlikleri kullanarak geçmiş yaşamlar esinliyor bize. Yaşamın örüsü seriliyor karşımıza: "Bilirsiniz yaşamın ne olduğunu, ipliklerin kesiştiği bir kumaştır, günün birinde anlamayı, desenin bütününü görmeyi arzu ediyorum." Desenin bütününü görebilmek amacıyla, bir hafife gibi, ipuçlarını birbirine ekleyerek yazgıların peşine düşüyoruz. Ve işte o zaman kaygı duymaya başlıyoruz.

Bütün eserlerinde olduğu gibi, temel olan bir şeyler seziyoruz bu anlatılarda, ancak, Tabucchi sadece değinmekle geçiştiriyor, ama sorular sormayı sürdürüyor, ondan anahtar beklemek boşuna, bizi görünümünün ötesine götürüp orada bırakmakla yetiniyor; sonrası bütününü bize kalıyor. Yazgılarımızın, belleğimizin oynadığı oyunların, zamanla kendimize yönelttiğimiz bastırılmış duygularımızın bilincine varıyoruz sanki. Geçmişin gölgeleri bir kez daha geliyor geriye ve bugünümüzden hesap soruyor. Kaygılanmakta haklı olduğumuzu kavırıyoruz yavaş yavaş, güvensizlik duyuyoruz; öyküler tehli-

keli bir gölge oyununa dönüşüyor.

Yine bir hüzün, bir yitirilmişlik duygusu, bir pişmanlık acısı var Tabucchi'nin kişilerinde. Yazgılarının tutsağı gibi görünüyorlar ve adım adım kaçınılmayana varıyorlar. Yaşamdan öç almaya kalksalar da, boşluk kaplıyor içlerini, boyun eğmek zorunda kalıyorlar. Tabucchi'nin 'yanlış anlama' diye geçiştirdiğinin, tüm bir yaşam olduğu algısı kalıyor geriye. "Günün birinde oynadığımız rol gerçek olur.."

M.H.G.

YAZARIN NOTU

Baroklar, yanlış anlamaları ve çifte anlamları severlerdi. Calderón ve onunla birlikte başkaları, yanlış anlamayı dünyanın eğretilmesi düzeyine yük-seltmişlerdir. Varolma düşünden uyandıığımız gün, yeryüzü yanlış anlamasının da nihayet aydınlığa kavuşmuş olacağı inancıyla hareket ettiklerini sanıyorum. Kesin bir yanlış anlama bulmamış olmalarını diliyorum. Günün birinde anlarınız nasıl olsa.

Ben de yanlış anlamalardan söz ediyorum, ama pek hoşlandığımı zannetmiyorum; sadece onları *bulup ortaya çıkarma* eğilimindeyim. Yanılgılar, kararsızlıklar, geç anlamalar, gereksiz pişmanlıklar, belki yanıltıcı anılar, saçma ve çaresiz yanlışlar, yerinde olmayan şeyler beni karşı konulmaz bir biçimde çekiyor, bir gönül eğilimi, soylu yanı olmayan bir çeşit dağlama gibi. Bu çekimin karşılıklı olduğunu bilmek de yatıştırmıyor beni. Varolmanın kendisinin de bir yanlış anlama olduğu ve herkese bol bol yanlış anlama saçıp savurduğu fikriyle yatışabilirdim, ama bu da Barok eğretilmesinden pek farkı olmayan, kasıntı denebilecek bir aksiyom olurdu.

Bu derlemedeki kimi öykülerin kökenleri hakkında birkaç bilgi vermek istiyorum. *Bilmece* başlıklı öyküyü 1975 yılında bir akşam Paris'te başlattım, kafamda oldukça uzun zaman kaldığı için asıl

değişkesinden utanç verici bir biçimde saptırarak anlatıyorum. *Büyüler* ve *Any Where Out of the World*'un en geniş anlamda birer hayalet öyküsü sayılmalarına bir itirazım olmaz; bu da farklı bir şekilde okunabilmelerini engellemez doğal olarak. İlki, Dr. Françoise Dolto'nun etkileyici bir kuramına yabancı değildir, ikincinin koruyucu tanrısının Baudelaire'in *Le Spleen de Paris*'i¹ özellikle de başlığını aldığım düzyazı şiir olduğunu belirtmeye gerek yok herhalde. *Hınç ve Bulutlar* gerçekçi bir anlatıdır. *Sinema*, ortaya çıkışını Riviera'daki küçük bir garda yağmurlu bir akşama ve ölmüş bir aktrisin yüzüne borçludur.

Öteki öyküler hakkında ekleyecek fazla bir şeyim yok. *Kışı Beklerken*'in Henry James, *Madras'a Giden Trenler*'in de Kipling tarafından yazılmış olmalarını yeğlerdim, demekle yetineceğim, sonuç kuşkusuz daha iyi olurdu. Yazdıklarım için vicdan azabı çekmekten çok, asla okuyamayacaklarım için üzüntü duyuyorum.

¹ C. Baudelaire, *Paris Sıkıntısı*, Adam Yayınları. (Çev.)

ÖNEMİ OLMAYAN YANLIŞ ANLAMALAR

Mübaşir, beyler, ayağa kalkın, diye seslendiğinde, salonda bir an sessizlik oldu; ve Federico cüppesi ve iyice ak düşmüş saçlarıyla, küçük alayın başında içeri girdiğinde, *Strada anfosa*'yı¹ anımsadım. Anlaşılmaz ve uzak, ama geleceğe yansıtılmış bir âyini izler gibi oturmalarını seyrettim, ve bir çarmihın altındaki sıraya yerleşmiş bu ciddi adamların imgesi, eski bir filmmiş gibi benim için şimdiki zamanda olan bir geçmişin imgesi altında silindi; ve ben bütünüyle başka bir yerde kendimi anıların akışına terk ederken, elim yanımda getirdiğim deftere mekanik bir şekilde *Strada anfosa* yazdı. Yırtıcı bir hayvan gibi kafese kapatılmış olan Leo, çok derin bir mutsuzluk duyan insanların hastaya benzer halini yitirdi: Yüzünden hiç eksik olmayan ve ona kimselere benzemeyen bir çekicilik veren sıkıntılı ve alaycı ifadesiyle büyükannesinin İmparatorluk stili konsoluna yaslandığını gördüm ve Tonino, *Strada anfosa*'yı koysana yine, dedi. Ben de plağı koydum; okulun yılsonu temsilinde, *Antigone*'yi² oynarken hıçkıra hıçkıra ağlamaya başlayıp susmak bilmediği için aramızda Büyük Tragedyacı diye andığımız

¹ İtalyan şarkıcı Domenico Modugno'nun 60'lı yılların başındaki çok ünlü bir parçası. (Çev.)

² Sofokles'in tragedyası. (Çev.)

Maddalena'yla dans etmeyi hak etmişti bizim Leo, bu plak onlar için, büyükannenin İmparatorluk stili salonunda tutkuyla dans etmeleri için biçilmiş kaptandı. İşte dava böyle başladı ve Leo ile Federico sırayla, çılgınlar gibi Büyük Tragedyacı'nın gözlerinin içine bakarak dans etmeye başladılar; hasım olduklarını bilmezden geliyorlardı, sanki bu kızıl saçlı kadına aldırılmaz gibi, sadece dans etmiş olmak için yapıyorlarmış gibi davranıyorlardı, oysa her ikisi de kadına abayı yakmıştı. Tabii ben de oralı değilmişim gibi koyuyordum plağı.

Dans ede dans ede ertesi yıl geldi; bir cümlelerin belirgeye dönüştüğü bir yıld, aşırı derecede kullanıyorduk, çünkü en değişik koşullara uyum gösteriyordu: bir randevuya gitmemek, elimizde olandan fazlasını harcamak, önemli bir sözü unutmak, harika kabul edilen, aslında ölümüne sıkıcı bir kitabı okumak: Yaptığımız tüm yanlışlar, tüm yanılmalar, tüm yanlışlar 'önemi olmayan küçük yanlış anlamalar'dı. İlk Federico'yla başlamıştı ve unutulmaz bir biçimde makaraları koymuştuk: Hepimiz gibi, Federico yaşamını düzene sokmuştu, Yunan ve Roma Edebiyatı'na yazılmıştı, Grekçe'de hep çok başarılıydı zaten ve *Antigone*'de Kreon'u oynuyordu; biz de Modern Edebiyat'a yazılmıştık, daha güncel, diyordu Leo, Joyce'u şu can sıkıcı yazarlarla karşılaştırmaya kalkışmayacaksın ya? Her birimizin elinde kayıt belgesi, Goliardico Kahvesi'nde bilyardo masasının üzerine yaydığımız ders programlarını inceliyorduk; küçük grubumuza Memo da katılmıştı, Lecce'den geliyordu ve politik bağlantıları vardı; *kuralınca* politika yapılmasına önem veriyordu, bu da ona 'Mebusçuk' takma adına mal olmuştu, sonradan da bütün sınıf onu bu adla

çağırılmaya başladı. Bir ara elindeki öğrenci kartını sallayarak Federico geldi, altüst olmuş bir hali vardı; soluk soluğaydı, dili dolaşıyordu, kendinden geçmişti: Onu yanlışlıkla Hukuk'a kaydetmişlerdi, nedenini anlayamıyordu. Yatıştırmak için, sekreterliğe beraber gittik; kibar ve soğukkanlı bir memur karşıladı bizi, binlerce öğrencinin geçip gittiğini görmüş ufak tefek bir ihtiyardı; Federico'nun kartını ve kaygılı yüzünü inceledi: Çözümü olmayan küçük bir yanlış anlama, dedi, dert etmeyin. Federico apışıp kalmıştı, kıpkırmızı kesilerek adama baktı ve kekeledi: Çözümü olmayan küçük bir yanlış anlama mı?! Ufak tefek ihtiyar bozuntuya vermedi, kusura bakmayın, dedi, dilim sürçtü, önemi olmayan küçük bir yanlış anlama, demek istemiştım, Noel'den önce kaydınızı düzeltereğim, bu arada, arzu ederseniz, Hukuk derslerine girebilirsiniz, hiç değilse vakit kaybetmezsiniz. Kasıklarımızı tutarak dışarı çıktık: önemi olmayan küçük bir yanlış anlama! Ve Federico'nun öfkeli hali karşısında hep beraber kahkahayı bastık.

Olaylar ne de gariptir. Birkaç hafta sonra bir sabah, Federico önemli bir adam tavrı takınarak Goliardico'ya geldi: Hukuk felsefesi dersinden çıkmıştı, girmiş olmak için, boş durmamak için girmişti derse. Eh dostlarım, inanmamak serbest, ama bir saatte o âna kadar hiç anlamadığı bazı sorunların bilincine varmıştı, bunun yanı sıra Grek klasikleri dünya hakkında hiçbir şey öğretmiyorlardı, Hukuk'ta kalmaya karar vermişti, üstelik Yunan ve Roma edebiyatını da zaten iyi biliyordu.

Federico bana uzaktan, telefondan gelir gibi metalik bir sesle, sorar gibi bir şey söyledi; zaman sallandı ve tepetakla düştü: Yıllar gölünün üzerinde

dalgalanan, hava kabarcıklarıyla çevrili Maddalena'nın yüzü belirdi. Bir zamanlar âşık olunan bir kıızı, göğüslerini aldıracağı gün görmeye gidilmez kuşkusuz. İnsanın kendi savunması için bile olsa, böyle bir şey yapmaması gerekir. Ama ben kendimi savunma niyetinde değildim, boyun eğmiştim bile. Ve gittim. Ameliyat odalarına giden koridorda, hastaların birkaç dakika sıralarını bekledikleri yerde durdum. Tekerekli yatakta geldi, yüzünde anestezi öncesi-nin yarattığı, kuşkusuz bilinçaltı bir heyecanın masum neşesi vardı. Gözleri pırıl pırıldı, elini tuttum. Korkunun hâlâ içinde olduğunu, ama yatıştırıcıların etkisiyle uyukladığını anladım. Bir şey söylemem gerekir miydi? Maddalena, her zaman sana âşıktım, ne büyük aptallık, sana açılmak asla gelmedi elimden, demek isterdim. Ama böylesine bir ameliyata girmek üzere olan bir kıza böyle bir şey itiraf edilmez. O zaman da acele acele şunları söyledim: *Yeryüzündeki acımasızlıklar çok sayıdadır yine de insan hepsinin üstesinden gelir taşkın güney yelinin altında köpüren denizin ötesinde bile çevresinde kükreyen tehlikeli dalgalara doğru ilerler ve aşar, yıllar önceki temsilde ona söylediğim Antigone'deki repliklerden biriydi bu, kimbilir nereden geldi aklıma, o anımsıyor muydu, anlayacak halde miydi, bilmiyorum; elimi sıktı, sonra alıp götürdüler. Hastanenin barına indim: Alkollü tek içki Ramazotti amarosuydu, sarhoş olabilmek için on tane yuvarlamam gerekti; midem bulanınca, kliniğin önündeki bir sıraya oturdum ve operatörü görmeye kalkışmanın çılgınlık, sarhoşluğun yarattığı bir istek olduğuna kendimi inandırmaya çalıştım; çünkü gerçekten gidip adama o göğüsleri çöp makinesine atmamasını, bana vermesini, saklamak iste-*

diğimi, içleri hasta bile olsa fark etmeyeceğini, zaten hepimizin içinde bir hastalık bulunduğunu, benim de o göğüsleri sevdiğimi, yani, nasıl desem, benim için anlam taşıdıklarını, anlayacağını umduğumu söylemek geçiyordu aklımdan. İyi ki bir ayıklık şimşegi çaktı kafamda da bana engel oldu, bir taksi çevirdim; evde bütün öğle sonrasını uyuyarak geçirdim, telefon sesiyle uyandığım da hava kararmıştı; saate dikkat bile etmedim, Federico'nun sesi bana, Tonino, benim, işitiyor musun, Tonino, orada mısın, diyordu. Neredesin, diye karşılık verdim, yapış yapış bir sesle. Catanzaro'dayım, dedi. Catanzaro'da mı? Peki ne işin var senin Catanzaro'da? Savcılık sınavlarını veriyorum, Maddalena'nın hastanede olduğunu öğrendim. Doğru, diye yanıtladım, göğüslerini anımsıyor musun, artık yok, zınk! Bana ne diyorsun sen Tonino, sarhoş musun, dedi. Elbette sarhoşum, sarhoş biri gibi sarhoşum ve yaşam beni tiksindiriyor, Catanzaro'da sınava giren senden de tiksiniyorum, neden evlenmedin onunla? Leo'ya değil, sana âşıktı o, bunu da sen başından beri biliyordun, yine de evlenmedin onunla, çünkü ödleğin tekisin sen, neden evlendin o kendini beğenmiş kadınla? Söyle bakalım, pis herifin tekisin sen sevgili Federico. Bir klik sesi geldi kulağıma, telefonu kapatmıştı, boşluğa başka küfürler de sayıp dök-tüm, sonra yatağıma dönüp gelincik tarlaları düşle-dim.

İşte yıllar böyle rasgele bir ileri bir geri uçtu ve Leo ile Federico İmparatorluk stili salonda Maddalena'yla dans etmeyi sürdürdüler. Birdenbire, yine eski bir filmdeymiş gibi, karşıda biri cüppesiy-le, öteki kafesinde oturlarken, zaman, uçuşan sonra da yeniden üst üste konup yapışan takvim yap-

rakları gibi fır fır dönmeye başladı; ve ben plağı koyarken, onlar gözlerinin içine derin derin bakarak Maddalena'yla dans ediyorlardı. Bir yaz hep birlikte Ulusal Olimpiyat Komitesi'nin dağ kampındayken de böyle sürdü gitti, ormanlarda yürüyüşlerle ve hepimizde saplantı haline dönüşmüş tenisle; karşı konulmaz ters vuruşu ve zarifliğiyle, düzgün kesimli polosu, iyi taranmış saçları ve maçtan sonra boynuna attığı havlusuyla aramızda en iyi oynayan Leo'ydu. Ve akşamları çayırda dünyayı baştan kuruyorduk; Maddalena başını kimin göğsüne dayayacaktı? Ve beklenmedik anda bastıran o kış. Önce Leo'ya çarptı, bunca zarif ve açıkça anlamsız bir adamın rektörlük binasının avlusundaki heykele sarılmış, öğrenci kalabalığına coşkuyla söylev çekeceği kimin aklına gelirdi ki? Üzerine tam oturan asker yeşili bir parkası vardı, ben de açık renk gözlerime daha yakıştığını düşünerek lacivertini satın almıştım, ama Maddalena farkına bile varmamıştı, en azından bana bir şey söylememişti, o gözlerini Federico'nun kötü kesimli ve aşırı bol parkasından ayıramıyordu, oysa ben, kollarının yenleri çok uzun olan bu kazık gibi adamı gülünç buluyordum, ama kadınlarda sevecenlik uyandırdığı belli oluyordu.

Ardından Leo kalın ve tekdüze bir sesle konuşmaya başladı, bir öykü anlatır gibiydi, bunun da Leo'nun alaycılığı olduğunu biliyordum; salonda sineklerin vızıltısı işitiliyordu, bütün gazeteciler Devlet Sırrı'nı açığa çıkarırmışçasına hararetle not alıyorlardı, hatta Federico bile dikkatle dinliyordu; aman Tanrım, diye düşündüm, neden bu kadar dikkat ediyormuş gibi görünmelisin, olağanüstü bir şey anlatmadığını biliyorsun, o kış sen de oradaydın. Hatta bir ara Federico'nun ayağa kalkıp, Sayın Jüri

Üyeleri, izninizle, bu bölümünü kendim anlatmayı arzu ediyorum, ben de yaşadığım için çok iyi biliyorum, dediğini bile kurdum. Kitapçının adı 'Mondo Nuovo' idi, Dante Meydanı'ndaydı, şimdiyse yerinde, yanılmıyorsam Gucci marka çantalar da satan şık bir parfümeri var. Sağda daracık bir sandık odası ve bir tuvaleti olan büyük bir dükkândı. Sandık odasında asla bomba ya da başka bir patlayıcı madde saklamadık, Memo'nun tatil dönüşü memleketten getirdiği *frese*'leri¹ koyardık ve her akşam orada buluşup *frese* ve zeytin atıştırırdık. Söyleşi konumuz hemen hemen her zaman Küba devrimiydi, hatta kasanın üzerinde Che Guevara'nın bir posterini bile vardı. Ayrıca tarihteki öteki devrimler üzerinde de kafa patlatırdık ve konuşan hep ben olurdu, çünkü dostlarım tarihî felsefeden pek haberdar değildiler, oysa ben sonradan en yüksek puanı aldığım bir sınav için politik düşünce tarihine çalışıyordum, bu yolla da Babeuf,² Bakunin³ ve Carlo Cattaneo üzerine, bizim seminer dediğimiz birkaç derse katıldım; aslına bakarsanız, devrimlerle bir alıp veremediğim yoktu, derslere girmemin nedeni âşık olduğum, ama Leo'ya âşık olduğuna inandığım, daha doğrusu bana âşık olduğunu bildiğim, ama Leo'ya âşık olmasından çekindiğim Maddalena adında kızıl saçlı bir kızdı, kısaca önemi olmayan küçük bir yanlış anlamaydı, o zaman sık kullandığımız cümleyi tekrarlırsak. Ayrıca Leo benimle alay ediyordu, insanları alaya alma konusunda hep çok becerikli olmuştur, ağzı iyi laf yapar ve ironisi kuvvetlidir, bana durmadan biraz haince

¹ Bir çeşit çörek. (Çev.)

² François Noel Babeuf, XVIII. yy. Fransız devrimcisi, öğretisi babourisme komünizme yakındır, idam edilmiştir. (Çev.)

³ Mikhail Bakunin, XIX. yy. Rus devrimcisi, anarşi kuramcısı. (Çev.)

tuzak sorular sorarak, herkese benim reformist, kendisinin de radikal, gerçek bir devrimci olduğunu kanıtlamaya çalışıyordu. Ama Leo asla radikal olmamıştır, beni Maddalena'nın gözünden düşürmek için yapıyordu bunu; zaten biraz inancı, biraz da en önde olduğu için rastlantı sonucu grubun lideri oldu, ama bu da onun için önemi olmadığını sandığı küçük bir yanlış anlamaydı. Sonrasını kestirebilirsiniz, günün birinde oynadığımız rol gerçek olur, yaşam nesnelere dondurmakta son derece beceriklidir ve davranışlar seçimlere dönüşür-ler.

Ama Federico bunların hiçbirini söylemedi, büyük bir dikkatle başsavcının sorularını, Leo'nun yanıtlarını izliyordu, ben de olamaz, hepsi oyun bunun, diye düşündüm. Ama oyun falan değildi, hayır, gerçektir, gerçekten Leo'nun davasını görüyorlardı ve Leo'nun yaptığı şeyler de doğrudur, o da saflıkla, soğukkanlılıkla itiraf ediyordu, Federico da soğukkanlılıkla dinliyordu, ben de elinden başka şey gelmeyeceğini düşündüm, çünkü oynanan komedyadaki rolüydü bu. O an içimde bir başkaldırı koptu, önceden yazılmış gibi görünen bu tarihi değiştirme istemi, araya girme, düzeltme arzusu canlandı. Ne yapabilirim, diye düşündüm ve tek çözüm olarak aklıma Memo geldi, yapılacak tek şeydi, mahkeme salonundan çıktım, holde jandarmalara geçiş iznini gösterdim; telefonu çevirirken, çabuk çabuk ne diyeceğimi kurdum: Leo'yu mahkûm ediyorlar, diyecektim, hemen atla gel, bir şey yapman gerekiyor, kendi kendini batırıyor, saçma, suçlu olduğunu biliyorum, ama bu kadarı fazla, onu ezen bir çarka kapıldı, şimdi çarkın dümencisi kendisiymiş gibi davranıyor, ama bunu kendi imgesine sadık kalabilmek için yapıyor, yaşamı boyunca asla bir

makine çalıştıramadı, hatta jurnalleyecek şeyi bile yok belki, sadece Leo işte, boynunda havlusuyla tenis oynayan aynı Leo, ama zekidir de, zeki bir aptaldır ve bütün bunlar çok saçma.

Telefon uzun uzun çaldı, sonra eğitimli, soğuk ve ağır Roma vurgulu bir kadın sesi yanıtladı: Hayır, Sayın Milletvekili burada değil, kendisi Strasbourg' dalar, ne arzu etmiştiniz? Bir dostuyum, dedim, eski bir dostu, kendisini bulmanızı rica ediyorum, çok önemli bir konuyla ilgili. Üzgünüm, dedi terbiyeli ve soğuk ses, ama bunun mümkün olduğunu sanmıyorum, şu sırada Sayın Milletvekili toplantıdalar, arzu ederseniz, bir not bırakabilirsiniz, en kısa zamanda kendisine iletirim. Telefonu kapatıp salona döndüm, ama yerime oturmadım; amfinin tepesinde, jandarma sıralarının arkasında kaldım. Salonda bir gürültü kopmuştu, sanırım Leo yine bir şaka yumurtlamıştı, yüzünde haince bir cümle söyleyen birinin muzip ifadesi vardı ve ben bu ifadede büyük bir hüznü okudum. Önündeki kâğıtları düzenleyen Federico'nun da omuzlarında bir yük taşırcasına, büyük bir hüznle bunalmış gibi bir hali vardı, işte o zaman fotoğrafçıların flaşları arasından bütün salonu boydan boya geçip yanlarına gitmeyi, ikisinin de ellerini sıkmayı, onlarla konuşmayı, her neyse buna benzer bir şeyler yapmayı arzu ettim. Ama ne söyleyebilirdim onlara, her şeyin çözümü olmayan küçük bir yanlış anlama olduğunu mu? Çünkü bir yandan bunu düşünürken, bir yandan da olan bitenin yaşamın alıp götürdüğü çözümü olmayan dev gibi küçük bir yanlış anlama olduğunu da düşünüyordum, roller dağıtılmıştı ve oyunu durdurmak olanaksızdı; defterimle gelmiş, onların oynamalarını seyrederken, ben de kendi rolümü oynuyor-

ANTONIO TABUCCHI

ÖNEMİ OLMAYAN KÜÇÜK YANLIŞ ANLAMALAR

ÖYKÜ

Önemi Olmayan Küçük Yanlış Anlamalar, günümüz Avrupa edebiyatının usta kalemlerinden **Antonio Tabucchi**'nin öykülerini içeriyor. Yazar, öteki kitaplarında olduğu gibi bu kitapta da bir dizi yeni kişi çıkarıyor karşımıza. Bu kişilerde yine bir hüznün, bir yitirilmişlik duygusu, bir pişmanlık acısı var. Yazgılarının tutsağı gibi görünüyorlar ve adım adım kaçınılmayana varıyorlar. Yaşamdan öç almaya kalksalar da, boyun eğmek zorunda kalıyorlar. Tabucchi'nin "yanlış anlama" diye geçiştirdiğinin, tüm bir yaşam olduğu algısı kalıyor geriye. "Günün birinde oynadığımız rol gerçek olur..." Tabucchi'nin kahramanları çok önemli ya da ön plana çıkan kişiler değil; ama hemen hepsinde yazarın özenle aktardığı insancıl nitelikler ağır basıyor. 20. yüzyılın ikinci yarısında doğup büyümüş Avrupalı bir aydın olan Tabucchi'nin bütün yapıtlarında, özellikle İtalya ve Portekiz'deki faşizm mirasına ve toplumsal adaletsizliğe karşı duyduğu öfke, etkin bir biçimde dile geliyor.

KAPAKTAKİ RESİM: JUAN GRIS

ISBN 975-07-0565-3

9 789750 705656

<http://www.canyayinlari.com>